

ภาพตัวแทนของหญิงรักหญิงในละครคลับฟรายเดย์เดอะ ซีรีส์

Representation of Lesbians in Club Friday The Series

วันที่รับบทความ : 15/12/2563

วันที่แก้ไขบทความ : 22/12/2563

วันที่ตอบรับบทความ : 24/12/2563

ณัชชา ธิรกิจันตวุฒิ*

ศุภฤกษ์ โพธิไพรัตน์**

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการประกอบสร้างภาพตัวแทนของหญิงรักหญิงในละครคลับฟรายเดย์เดอะ ซีรีส์ โดยงานวิจัยชิ้นนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพการวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการวิเคราะห์ตัวบท (Textual Analysis) จากละครที่มีตัวละครหลักในเรื่องเป็นกลุ่มหญิงรักหญิง ทั้งหมด 4 เรื่อง ผลการวิจัยพบว่า 1. ภาพตัวแทนของหญิงรักหญิงที่ปรากฏในละครถูกแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1) ภาพตัวแทนที่สะท้อนให้เห็นถึงสภาพความเป็นจริงทางสังคม ทำให้หญิงรักหญิงถูกทำให้มีลักษณะ 2 แบบ ได้แก่ ผู้ถูกระทำส่วนใหญ่จะเป็นผู้หญิงหัว คือมีภาวะการเป็นผู้นำและคอยปกป้องดูแลผู้หญิงอีกฝ่าย โดยในตอนท้ายจะถูกหลอกและทำให้ต้องจำยอมต่อบรรทัดฐานของสังคมและส่วนผู้กระทำผิดส่วนใหญ่เป็นผู้หญิงที่มีลักษณะปกติทั่วไป แต่เป็นผู้หญิงที่ผิดหวังในความรักจากผู้ชายมาก่อน ผู้หญิงเหล่านี้จะกลับเข้าสู่ความรักที่เป็นไปตามมาตรฐานของสังคมด้วยการกลับไปคบกับผู้ชาย และทำให้ตัวละครที่ถูกกระทำกลายเป็นตัวละครที่ต้องได้รับความผิดหวัง 2) ภาพตัวแทนที่สะท้อนจากกระบวนการสร้างทางความคิดของผู้ผลิต ซึ่งผู้กำกับที่เป็นเพศชายนำเสนอภาพตัวแทนของหญิงรักหญิงที่จะต้องเป็นฝ่ายที่ผิดหวัง ส่วนผู้กำกับที่เป็นเพศหญิงนำเสนอภาพตัวแทนของหญิงรักหญิงที่สามารถเลือกเองได้ ทำให้ภาพตัวแทนของหญิงรักหญิงมีความแตกต่างกันตามเพศของผู้กำกับด้วย 2. การเล่าเรื่องที่มีโครงเรื่อง 2 แนวทาง ได้แก่ 1) โครงเรื่องของการหลอกหลวง 2) โครงเรื่องของการใช้ชนชั้นและสถานภาพทางสังคม มาสร้างความขัดแย้งโดยใช้เงื่อนไข 3 แบบ ได้แก่ 1) เงื่อนไขด้านค่านิยมทางสังคม 2) เงื่อนไขศีลธรรมร่างกาย 3) เงื่อนไขศีลธรรม

*กำลังศึกษาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการสื่อสารศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (2563)

**น.ศ. สาขาวิชานิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ปัจจุบันเป็นอาจารย์คณะการสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

เพื่อเป็นการกำหนดมาตรฐานของสังคมเอาไว้ ซึ่งเมื่อหญิงรักหญิงขัดต่อกรอบดังกล่าว ก็จะกลายเป็นผู้ที่เบี่ยงเบนออกจากมาตรฐานหลักของสังคม

คำสำคัญ : ภาพตัวแทน หญิงรักหญิง ละครคลับฟรายเดย์เดอะ ซีรีส์

Abstract

This research is aimed to study representation of lesbians in Club Friday The Series by using qualitative research methods. The data analysis was performed using textual analysis from four dramas with the main characters in the story. The research found that 1. The reflection of representative images of love between female and female in the dramas were divided into two parts: 1) a representative image that reflects the social reality. The lesbians were made in two types : in this type of relationship, there were the treated ones, most of which were women with male characteristics. They would be the one who protect and take care of their partner. However, women with normal characteristics but were disappointed in love from men are deceived and subject to social norms. These women would return to a love that meets the standards of society, together with a man and make their female partners to be disappointed 2) Representational image reflected from the director process and perspective. In which the male directors conveyed a representative image of a woman who must be disappointed. The female director features a self-selected woman. The portraits of female love females differ according to the director's gender. 2. The narrative has two storylines: 1) the plot of deception 2) the plot of social class and status. This plot would create a conflict using 3 conditions: 1) social value conditions 2) physical condition 3) moral conditions. These conflicts would set the standards of society. So, when a woman loves a woman in contrast to this framework, it becomes a person who deviates from the main standards of society.

Keywords : Representation, Lesbians, Club Friday The Series

บทนำ

หากกล่าวถึง กลุ่มหญิงรักหญิง ภาพที่ผู้คนทั่วไปจะนึกถึงก็คือความรุนแรง หรือ การรักแรงหึงแรง โดยเห็นได้จากการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชน ที่นำเสนอภาพของ หญิงรักหญิงออกมาในประเด็นที่ติดลบเช่นนี้ซ้ำ ๆ ทำให้ส่งผลต่อภาพตัวแทนของ หญิงรักหญิง และทำให้ผู้รับสารรับรู้เพียงภาพตัวแทนในด้านเดียวด้วยวิธีการในการสร้าง ประเด็นแบบซ้ำ ๆ ของนักข่าวนี้จึงส่งผลต่อการสร้างตราประทับและถูกทำให้เกิดเป็น ภาพเหมารวม อิทธิพลของสื่อมวลชนทำให้ภาพตัวแทนยังคงถูกเน้นย้ำอย่างเดิม ไม่เปลี่ยนแปลง ยกตัวอย่างเช่น การนำเสนอภาพตัวแทนพม่าในภาพยนตร์ไทย ถูกสร้าง ให้มีลักษณะใบหน้าคมเข้ม ไว้หนวด นิสัยใจคอคับแคบ โหดเหี้ยม และถูกทำให้ กลายเป็นศัตรูอยู่ตลอดเวลา ซึ่งเป็นการนำเสนอภาพตัวแทนของตัวละครพม่าในแบบ เหมารวม และมีการผลิตซ้ำลักษณะแบบเดิม ๆ (ตรีเดช ไชยหา, 2552) ดังนั้นกระบวนการ สร้างความหมายที่ทำให้เกิดภาพตัวแทนในสื่ออื่นจึงสามารถก่อให้เกิดได้ทั้งภาพ ในเชิงบวกและเชิงลบ ขึ้นอยู่กับแง่มุมของผู้ผลิตในสื่อต่าง ๆ ในการเลือกนำเสนอภาพ ของตัวละครหรือบุคคลนั้น ๆ ให้ออกมาเป็นอย่างไร

ซึ่งภาพตัวแทน (Representation) เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นหรือผลผลิตที่เกิดจากความหมาย ของภาพในใจคน ซึ่งมีภาษาเป็นสื่อกลางในการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่าง ๆ (Thing) แนวคิด (Concepts) และระบบสัญญาณ (Signs) ซึ่งความสัมพันธ์ดังกล่าวถือเป็น หัวใจหลักของการให้ความหมายแก่สิ่งต่าง ๆ ในโลกความเป็นจริง ไม่ว่าจะเป็นสิ่งของ คน เหตุการณ์ หรือความคิด (วิราภรณ์ ดวงอยู่สาร, 2559) ในการนำเสนอภาพตัวแทน จึงเป็นกระบวนการแอบแฝงความหมาย ซึ่งไม่ใช่การนำเสนอให้เห็นถึงความจริงทั้งหมด หญิงรักหญิงจึงเป็นอีกหนึ่งกลุ่มที่ถูกสร้างภาพตัวแทนมากมาย โดยในสื่อบันเทิงอย่าง สื่อ ละคร และภาพยนตร์ หญิงรักหญิงถูกสร้างให้มีลักษณะที่หลากหลาย แต่ยังคง มีการกำหนดกรอบให้อยู่ภายใต้บรรทัดฐานของสังคมไม่ต่างไปจากเดิมมากนัก ยกตัวอย่าง เช่น การสร้างตัวละครเพศที่สามในภาพยนตร์ไทย โดยไม่ว่าจะเป็นตัวละครที่เป็น กระเทย เกย์ ทอม ดี หรือเลสเบียนการนำเสนอภาพดังกล่าวยังคงอิงจากลักษณะในสังคมจริง ออกมา ถึงแม้ว่าตัวละครจะมีมนุษย์สัมพันธ์แต่ก็ยังคงถูกมองอย่างแปลกแยกและ ถูกทำร้ายจากสังคม ทำให้กลายเป็นคนเก็บกดจนแสดงอาการก้าวร้าวรุนแรงออกมา ตัวละครส่วนใหญ่มีความสับสนทางเพศและยังเกี่ยวกับการค้นหาตัวตนที่แท้จริง ควบคู่ ไปกับการต้องอยู่กับความผิดหวังจากความรัก (ฐิติวัฒน์ สมิตินันท์, 2553) การนำเสนอ

ดังกล่าวจึงเป็นความเหลื่อมล้ำและความไม่เท่าเทียมทางเพศที่เกิดขึ้นในการนำเสนอของสื่อมวลชน

ปัจจุบันจึงมีการเรียกร่องสิทธิความเท่าเทียมของกลุ่มเพศทางเลือกและมีการออกมาเรียกร้องกันทั่วโลก อย่างเช่น ชุมชนกลุ่ม LGBTQ+ ที่มีการออกมาเดินขบวนเพื่อผลักดันในเรื่องของสิทธิความเท่าเทียมกันของเพศต่าง ๆ ในสังคม และแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างและหลากหลายทางเพศซึ่งละครคลับฟรายเดย์เดอะ ซีรีส์ (Club Friday The Series) เป็นสื่อหนึ่งที่มีการนำเสนอเรื่องราวของหญิงรักหญิงในแง่มุมที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริง เนื่องจากมีเนื้อหาละครเป็นการนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับมุมมองความรักที่สร้างมาจากเค้าโครงเรื่องจริง (Based on True Story) จากบุคคลที่โทรศัพท์เข้ามาปรึกษาเรื่องราวความรักผ่านรายการวิทยุคลับฟรายเดย์ (Club Friday) และการบอกเล่าเรื่องราวความรักผ่านช่องทางทางส่ง E-mail ของรายการ โดยการนำเรื่องจริงมาดัดแปลงทำให้เกิดการนำเสนอความหมายที่แตกต่างจากละครโทรทัศน์เรื่องอื่น ๆ ที่เป็นการแต่งเรื่องขึ้นมาจากความคิดและจินตนาการของผู้เขียนบท การนำเสนอภาพของหญิงรักหญิงในละครคลับฟรายเดย์เดอะ ซีรีส์ เป็นการขยายกลุ่มเป้าหมายผู้รับชมที่มีความเฉพาะกลุ่มมากขึ้น และละครคลับฟรายเดย์เดอะซีรีส์ ยังได้รับรางวัลนาฏราช ในสาขาละครชุดยอดเยี่ยมติดต่อกัน 4 ปี (change2561, 2561) แสดงให้เห็นถึงการเป็นละครโทรทัศน์ที่มีเรื่องราวสะท้อนสังคม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องสตรีนิยมหลังสมัยใหม่ที่ได้มีการนิยามความหมายของกลุ่มสตรีหรือกลุ่มเพศทางเลือก โดยมองว่าเพศนั้นเป็นสิ่งที่เลื่อนไหลและไม่ตายตัว ในการพยายามจำแนกเพศระหว่างเพศหญิง เพศชายและเพศทางเลือกจึงเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ยาก และจากความเชื่อที่ว่าผู้หญิงแต่ละคนมีความหลากหลายอยู่ในตนเอง ทำให้การมองว่าผู้หญิงมีความเหมือนกันทั้งหมดจึงเป็นข้อบกพร่อง ในปัจจุบันจึงมีการสร้างละครหรือภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับกลุ่มหญิงรักหญิงเพิ่มขึ้น รวมไปถึงการศึกษาวิจัยในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มหญิงรักหญิงก็เพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน ยกตัวอย่างเช่น การศึกษาเรื่องภาพตัวแทนหญิงรักหญิงในสื่อบันเทิงไทย กรณีศึกษาผลงานของผู้ผลิตที่เป็นหญิงรักหญิงซึ่งทำให้พบว่าทศรูปของความรักที่เกิดขึ้นระหว่างทอมดี้จะสมหวังเมื่อมีความเข้าใจให้อภัยกันและสังคมยอมรับโดยภาพตัวแทนของหญิงรักหญิงนั้นถูกนำเสนอออกมาในเชิงบวกมากกว่าเชิงลบ (วิราภรณ์ ดวงอยู่สาร, 2559) ทั้งหมดนี้เป็นภาพตัวแทนที่ถูกสร้างมาจากผู้ผลิตที่เป็นหญิงรักหญิง ซึ่งแตกต่างจากละครคลับฟรายเดย์เดอะ ซีรีส์ ที่มีผู้ผลิตเป็นทั้งเพศชายและเพศหญิง จึงอาจทำให้เกิดภาพตัวแทนที่แตกต่างกัน ดังนั้นการศึกษาภาพตัวแทนของหญิงรักหญิงในละครคลับฟรายเดย์เดอะ ซีรีส์ จึงจะเป็น

การศึกษาภาพตัวแทนของหญิงรักหญิงภายในละคร และทำให้ทราบถึงแง่มุมในการนำเสนอของผู้ผลิตที่มีเพศแตกต่างกัน จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาภาพตัวแทนของหญิงรักหญิงในละครคลับฟรายเดย์เดอะ ซีรีส์ว่าการนำเสนอของผู้ผลิตนั้นจะมีส่วนในการประกอบสร้างภาพตัวแทนของหญิงรักหญิงออกมาในเชิงบวกหรือเชิงลบ

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาภาพตัวแทนของหญิงรักหญิงในละครคลับฟรายเดย์เดอะ ซีรีส์

นิยามศัพท์เฉพาะ

ภาพตัวแทนของกลุ่มหญิงรักหญิง หมายถึง คุณลักษณะของหญิงรักหญิงที่สะท้อนผ่านละครคลับฟรายเดย์เดอะ ซีรีส์ ซึ่งได้แก่ ลักษณะบุคลิกภายนอก, ลักษณะอุปนิสัย, ลักษณะของความสัมพันธ์, บทบาทภายในเรื่อง, ผลของการกระทำของตัวละคร ที่มีการประกอบสร้างขึ้นมาจากการนำเสนอ โดยเป็นลักษณะหรือภาพเหมารวมของหญิงรักหญิงในละครคลับฟรายเดย์เดอะ ซีรีส์

การประกอบสร้างความเป็นจริงของหญิงรักหญิง หมายถึง การนำเสนอภาพและสัญลักษณ์ผ่านวิธีการเล่าเรื่องที่มีตัวละครเป็นหญิงรักหญิงของละครคลับฟรายเดย์เดอะ ซีรีส์

ผู้ถูกระทำ หมายถึง ผู้หญิงที่ถูกคนรักที่เป็นผู้หญิงทอดทิ้ง

ผู้กระทำผู้อื่น หมายถึง ผู้หญิงที่ทิ้งหรือเลิกกับผู้หญิงอีกฝ่าย

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดการสร้างความจริงทางสังคม (Social Construction of Reality)

Berger & Luckmann (อ้างถึงใน พิมพัชญา พิภเป็ยม, 2552) ได้กล่าวว่า มนุษย์ไม่สามารถรับรู้ความจริงของโลกภายนอกตัวเขาได้โดยตรงแต่ต้องกระทำผ่านตัวกลางคือประสาทสัมผัส และกระบวนการรับรู้ทางจิตของมนุษย์ซึ่งถูกหล่อหลอมโดยกระบวนการทางสังคมมาก่อน โดยแบ่งโลกออกเป็น 2 ส่วน คือ โลกแห่งความจริง (world of reality) คือโลกที่เราสามารถสัมผัสได้ด้วยตา หู จมูก ลิ้น กาย และใจ ไม่ว่าจะป็นสภาพแวดล้อม

ตามธรรมชาติสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น รวมทั้งความฝัน ส่วนโลกแห่งความหมาย (World of meaning) คือ ความรู้ (Knowledge) ที่เราได้รับมาเพียงบางส่วนของโลกแห่งความเป็นจริง และเมื่อความรู้ถูกสะสมมากขึ้นเรื่อย ๆ จะกลายเป็นคลังความรู้ (Stock of knowledge) ของเรา

Alfred Schutz (อ้างถึงใน สุเนตร ม้าทอง, 2554) กล่าวว่าความคิดและการกระทำของมนุษย์เป็นผลมาจากปทัสถานทางสังคม และระบบค่านิยมต่าง ๆ ส่วนในแง่ของการประกอบสร้างความเป็นจริงทางสังคมขึ้นมานั้น เป็นผลจากความสัมพันธ์ของจิตสำนึก (consciousness) บวกกับความคิดและการกระทำของตนเอง ซึ่งทำให้มนุษย์รู้สึกว่าคุณเองมีอิสระในการสร้างความเป็นจริงอะไรขึ้นมาก็ได้ตามความพอใจของตน แต่ในความเป็นจริงแล้วมันอยู่ภายใต้การควบคุมของปทัสถานและระบบค่านิยมของสังคม ทั้งนี้ Alfred Schutz สนใจคำถาม 3 คำถาม คือ

1. คนเราสร้างความหมาย (make sense) กับโลกรอบตัวอย่างไร เช่น ทำไมเราจึงรู้ว่าศักดิ์ศรีสำคัญกว่าเงิน

2. คนเราก่อสร้าง / คัดแปลง / สร้างใหม่ และรื้อซ่อม (construct / reconstruct / deconstruct) ชีวิตประจำวันของตัวเองได้อย่างไร เช่น หลังจากผ่านชีวิตมหาวิทยาลัยที่ได้ก่อสร้างวิธีการใช้ชีวิตประจำวันเอาไว้แบบหนึ่ง เมื่อเริ่มเข้าไปทำงานใหม่ ๆ เราได้รื้อวิธีการทำงานแบบนักศึกษามา และได้สร้างวิถีชีวิตแบบคนทำงานบริษัทขึ้นมาใหม่ได้อย่างไร

3. คนเราสามารถทำอะไรไปได้โดยปริยาย โดยไม่ต้องหยุดคิดหรือหยุดตั้งคำถามไปได้อย่างไร ที่เรียกว่า taken for granted เช่น เรารู้โดยปริยายว่าขึ้นรถเมล์ก็ต้องจ่ายค่าโดยสารถึงที่หมายก็ต้องลงเข้านายคู้ก็ต้องทำหน้าสลด เป็นต้นคำถามทั้ง 3 ข้อนี้ นักปรากฏการณ์นิยมได้ให้คำตอบว่า เราทำได้ทั้งหมดเพราะแต่ละคนต่างมี “คลังแห่งความรู้ทางสังคม” (Stock of Social Knowledge) เอาไว้เป็นคู่มือ เมื่อเราเผชิญกับโลก เราจึงสามารถเปิดคลังแห่งความรู้ของเราออกมาใช้ภายในพริบตา จนคลุกคลีทำได้โดยอัตโนมัติ

ในปัจจุบันแม้ว่าสื่อมวลชนที่เป็นสื่อตัวกลางนั้นเปลี่ยนไปจากยุคก่อน ๆ เดิมที่เป็นยุคทองของโทรทัศน์ก็ถูกปรับเปลี่ยนให้มีช่องทางมากยิ่งขึ้น เช่น อินเทอร์เน็ต สื่อสังคมออนไลน์ แต่การส่งเนื้อหาสารไปยังผู้รับนั้นก็ยังถูกผลิตและนำส่งจากทรนชนะหรือมุมมองของผู้ผลิตอยู่อย่างเดิม เมื่อสื่อมวลชนสามารถเข้าถึงกลุ่มผู้ชมได้หลากหลายช่องทางและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น ก็ยิ่งทำให้กระบวนการประกอบสร้างความเป็นจริงผ่านสื่อเป็นไปได้ง่ายขึ้น โดยสื่อที่ผู้คนยังนิยมรับชมกันอยู่และสร้างเรตติ้งได้ไม่น้อยก็คือ สื่อละคร ซึ่งสื่อละครนั้นจะเป็นแหล่งรวบรวมการสร้างความจริงทางสังคมขึ้นดี ซึ่งการบ่มเพาะความรู้ผ่านการรับชมละครจะทำให้ผู้ชมถูกแทรกซึมชุดความคิดบางอย่าง ไปพร้อมกับการรับชม

เนื้อหาละครที่ละเอียดละน้อย และด้วยความสำคัญของแนวคิดการสร้างความเป็นจริงทางสังคมที่สื่อมวลชนเป็นผู้มีส่วนในการประกอบสร้างความเป็นจริงให้แก่ผู้คนในสังคมนั้น ส่งผลต่อชุดความคิดของผู้รับสารในระยะยาว ผู้วิจัยจึงจะนำแนวคิดการสร้างความเป็นจริงทางสังคมนี้มาอธิบายการศึกษา ภาพตัวแทนของหญิงรักหญิงในละครคลับฟรายเดย์ เดอะ ซีรีส์ ว่าสื่อได้มีการประกอบสร้างความหมายผ่านภาพตัวแทนของหญิงรักหญิงเรื่องใด อย่างไร ผ่านการนำเสนอของละครคลับฟรายเดย์ เดอะ ซีรีส์

2. แนวคิดเรื่องภาพตัวแทน(Representation)

กาญจนา แก้วเทพ และสมสุข หินวิมาน (2551) ได้อธิบายถึงการทำงานของภาพตัวแทนจะเป็นการทำงานที่สัมพันธ์ร่วมกันกับองค์ประกอบอื่น ๆ ในสนามต่อสู้ทางวัฒนธรรม (The circuit of culture) โดยวัฒนธรรมเป็นเรื่องของการมีความหมายร่วมกัน (Shared Meaning) มีการใช้ภาษาสื่อความหมายมนุษย์ผลิตขึ้นและแลกเปลี่ยนความหมายระหว่างกัน และภาษาประกอบสร้างความหมายขึ้นจากปฏิบัติการของระบบภาพตัวแทน โดยที่ระบบภาพตัวแทนต้องทำงานร่วมกับองค์ประกอบ 5 ประการ ได้แก่

1. การผลิต (Production) แต่ละบุคคลสร้าง ความหมายและแลกเปลี่ยนความหมายจากการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม โดยความหมายจะถูกผลิตขึ้นจากสื่อที่มีทั้งความหลากหลายและแตกต่างกัน

2. การบริโภค (Consumption) ทางวัฒนธรรมมีความหลากหลายของความหมาย โดยมีความหมายจากการตีความหรือเป็นภาพตัวแทนได้มากกว่าหนึ่งความหมาย

3. อัตลักษณ์ (Identity) เป็นการแสดงออกต่อตนเองเกี่ยวกับคำถามว่า “เราเป็นใคร” “เรารู้สึกอย่างไร” และ “เรารู้สึกร่วมในกลุ่มไหน”

4. การกำกับควบคุม (Regulation) ความหมายทางวัฒนธรรมไม่ได้เป็นเพียงสิ่งที่ฝังอยู่ในความคิด แต่ก่อรูปเป็นปฏิบัติการของกฎระเบียบในสังคม (Regulate Social Practice) ที่มีความสำคัญในการให้ความหมายต่อโลกมนุษย์และให้วิธีการใช้ความหมายนั้นในปฏิบัติการประจำวัน

5. ภาพตัวแทน (Representation) เป็นการประกอบสร้าง ความหมายผ่านภาษา โดยใช้สัญญาณ (Signs) เพื่อสื่อสารอย่างมีความหมายกับผู้อื่น และสามารถใช้นี้สัญญาณเพื่อการอ้างอิงถึงโลกความเป็นจริง รวมถึงสิ่งที่ป็นจินตนาการ และความคิดนามธรรมที่ไม่ปรากฏในโลกวัตถุ

สารักษ์ โจรณฑกฤษ์ (อ้างถึงใน ภัทรศศิ์ ช้างเจิม, 2559) ได้อธิบายการสร้างภาพ
ตัวแทนไว้ 2 ประการ ได้แก่

1. การสร้างภาพตัวแทน ซึ่งเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงสภาพความเป็นจริงของ
สังคม ทั้งทางด้านวัฒนธรรม ประเพณี ค่านิยม และความเชื่อของผู้คนส่วนใหญ่ในสังคม
เช่น ภาพสะท้อนของกระเทยในสังคมไทยที่มักจะปรากฏในสื่อภาพยนตร์และละคร
ที่มีความเป็นตลก ขบขัน และสร้างเสียงหัวเราะให้กับคนดู เป็นต้น

2. การสร้างภาพตัวแทน ซึ่งเป็นการสะท้อนจากกระบวนการสร้างความหมาย
ทางความคิดของผู้ส่งสาร ซึ่งผู้ส่งสารหมายถึง ผู้ผลิตหรือผู้สร้างสื่อ ผู้ส่งสารมักจะใส่ความคิด
หรือความหมายใหม่ ๆ ในภาพตัวแทนที่พวกเขาพยายามสร้าง ซึ่งจากภาพตัวแทนเดิม
อาจมีแนวคิดเก่าอยู่ และถูกผู้ผลิตเหล่านั้นเสริมเติมแต่งความหมายเข้าไปในภาพตัวแทน
หรือทำการลบล้างแนวคิดที่มีอยู่เดิมออกไป โดยอาจลบเพียงบางส่วนหรือลบทั้งหมด
เพื่อทำการประกอบสร้างความหมายใหม่เข้าแทนที่ เพื่อเป็นการสร้างภาพตัวแทนที่เหมือน
เรื่องจริงและผู้รับสารก็จะใช้การตีความเพื่อทำความเข้าใจต่อภาพตัวแทนนั้นแตกต่างกัน
ออกไปแล้วแต่บุคคล

จากแนวคิดข้างต้นที่ได้กล่าวมาภาพตัวแทนคือการสื่อสารที่ทำให้เกิดความเข้าใจ
ต่อสิ่งที่ผู้สร้างต้องการสื่อสาร ซึ่งผู้รับสร้างจะเข้าใจสารนั้นมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับ
ประสบการณ์ของผู้รับสารต่อเนื้อหาสารนั้น ๆ การศึกษาเรื่องภาพตัวแทนของหญิงรักหญิง
ในละครคลับฟรายเดย์เดอะ ซีรีส์ ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาภาพของผู้หญิงที่ถูกประกอบสร้าง
ผ่านมุมมองของผู้ผลิต โดยภาพตัวแทนดังกล่าวจะเป็นการตอกย้ำภาพตัวแทนเดิมของ
หญิงรักหญิง หรือจะเป็นการสร้างภาพตัวแทนใหม่ในเชิงต่อตรงให้แก่กลุ่มหญิงรักหญิง

3. แนวคิดการเล่าเรื่อง (Narrative)

Adrian Tilley (อ้างถึงใน ชโลทร โปชมยล, 2552 น.29) ได้กล่าวว่า “การเล่าเรื่อง
เป็นการก้าวข้ามจากการศึกษาเนื้อหาไปสู่ความสนใจในมิติเชิงโครงสร้างของการเล่าเรื่อง
(structure) และมีวิธีการเล่าเรื่อง (process) ของสื่อแต่ละชนิด” การเล่าเรื่องถือเป็นการช่วย
เพิ่มพูนประสบการณ์ในฟังความรู้ในการตัดสินใจตัวละคร ได้จากการแยกแยะบทบาทคนดี
และคนเลว ในประเภทของการเล่าเรื่องที่มีการนำมาศึกษานั้นมีอยู่หลายชนิด ทั้งนวนิยาย
นิทาน การรายงานข่าว เป็นต้น

สัจฉิศา นุชพิทักษ์ (2552) ได้สรุปองค์ประกอบพื้นฐานของการเล่าเรื่องในละคร
โทรทัศน์ ได้ดังนี้

1. โครงเรื่อง (Plot) หมายถึง การลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในละครอย่างมีเหตุผล และมีจุดหมายปลายทาง โครงเรื่องส่วนใหญ่จะมีองค์ประกอบ 2 ส่วน คือ ความต้องการ หรือความปรารถนาของตัวละครอย่างหนึ่ง กับปัญหาหรืออุปสรรคที่ขัดขวางไม่ให้ตัวละครบรรลุจุดมุ่งหมาย อย่างหนึ่ง โดยมีขั้นตอนการลำดับเหตุการณ์ 5 ขั้นตอน ดังนี้

1.1 การเริ่มเรื่อง (Exposition) เป็นการชักจูงให้คนดูเกิดความสนใจที่จะติดตามเรื่องราว โดยใช้ตัวละคร ฉากหรือสถานที่มาแนะนำในการนำเสนอก่อน

1.2 การพัฒนาเหตุการณ์ (Rising action) เป็นขั้นตอนที่เรื่องราวถูกดำเนินไปให้เห็นถึงประเด็นปัญหาที่เป็นตัวกลางสำคัญในการสร้างความขัดแย้ง ซึ่งจะค่อย ๆ รุนแรงมากขึ้นเรื่อย ๆ ส่งผลให้ตัวละครเริ่มอยู่ในสถานการณ์ที่ยุ่งยาก

1.3 ขั้นภาวะวิกฤติ (Climax) เป็นขั้นตอนที่ความขัดแย้ง ได้ถูกดำเนินไปถึงจุดแตกหัก ทำให้ตัวละครตกอยู่ในสถานการณ์ที่ต้องตัดสินใจเลือกหรือหาทางออก

1.4 ขั้นภาวะคลี่คลาย (Falling action) เป็นขั้นตอนที่ประเด็นปัญหาหรือปมขัดแย้งภายในเรื่องถูกเปิดเผยหรือได้รับการแก้ไขเสร็จสิ้นแล้ว

1.5 ขั้นตอนการยุติเรื่องราว (Ending) เป็นขั้นตอนที่เรื่องราวที่เกิดขึ้นทั้งหมดถึงจุดสิ้นสุดลง

2. แก่นเรื่อง (Theme) หรือแก่นความคิดที่เรื่องได้นำเสนอต่อผู้ชมอาจเป็นสาระหรือข้อคิดเห็นที่สอดแทรกอยู่ภายใต้องค์ประกอบต่าง ๆ ของละครเป็นความคิดรวบยอดที่เจ้าของเรื่องต้องการนำเสนอ

3. ความขัดแย้ง (Conflict) หมายถึง ความขัดแย้งที่ปรากฏในการเล่าเรื่องนั้น มักจะเป็นความขัดแย้งระหว่างตัวละครหรือความต้องการและการกระทำของตัวละครที่มีความขัดแย้งกัน ความไม่ลงรอยในพฤติกรรม การกระทำ ความคิด ความปรารถนา หรือความตั้งใจของตัวละครในเรื่อง ซึ่งความขัดแย้งจะสามารถแบ่งออกได้ 3 แบบ ได้แก่ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์ด้วยกัน , ความขัดแย้งภายในจิตใจของมนุษย์เอง และความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสังคมหรือกลุ่มคน

4. ตัวละคร (Character) หมายถึง ผู้กระทำเรื่องราวดังกล่าวและเป็นผู้ที่ได้รับผลจากการกระทำนั้น ๆ โดยตัวละครที่ดีจะต้องมีพัฒนาการหรือการเปลี่ยนแปลงทางความคิด อุปนิสัย ใจคอ ตลอดจนมีทัศนคติที่เปลี่ยนแปลงต่อเรื่องราว

5. ฉาก (Setting) หมายถึง เป็นสถานที่ที่เกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ ฉากทำหน้าที่ช่วยในการเล่าเรื่องตลอดการดำเนินเรื่อง นอกจากนี้ฉากยังมีหน้าที่สนับสนุนองค์ประกอบอื่น ๆ ในการเล่าเรื่อง

6. จุดยืนในการเล่าเรื่อง (Point of view) หมายถึง การมองเหตุการณ์ การเข้าใจ พฤติกรรมของตัวละครในเรื่องผ่านสายตาของตัวละครตัวใดตัวหนึ่ง ซึ่งจุดยืนจะมีผลต่อความรู้สึกของผู้ชมและจะมีผลต่อการชักจูงอารมณ์ของผู้ชม

7. สัญลักษณ์พิเศษ (Symbol) หมายถึงการที่ผู้ผลิตใช้สัญลักษณ์ต่าง ๆ เพื่อสื่อความหมายบางอย่างให้แก่ผู้ชมได้รับรู้ สัญลักษณ์นั้นนี้อาจเป็นสิ่งของหรือสถานที่ที่มีความหมายถึงบางสิ่งต่อตัวละคร สัญลักษณ์พิเศษนี้อาจถูกฉายให้เห็นซ้ำ ๆ ซึ่งจะทำให้ผู้ชมสามารถจำและเข้าใจได้

เนื่องจากการศึกษาภาพตัวแทนของหญิงรักหญิงในละครคลับพรายเคย์เดอะ ซีรีส์ นั้นเป็นการศึกษาเนื้อหาของละครโทรทัศน์ จึงจำเป็นต้องนำแนวคิดการเล่าเรื่องมาใช้เป็นกรอบในการวิเคราะห์เพื่อหาความหมายที่เกิดขึ้นภายในองค์ประกอบการเล่าเรื่อง ของละครคลับพรายเคย์เดอะ ซีรีส์ ว่าในส่วนประกอบเหล่านั้นมีการสื่อความหมายว่าอย่างไร การนำแนวคิดดังกล่าวมาเป็นกรอบในการวิเคราะห์จึงจะช่วยให้ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์ได้อย่างถูกต้องตามกรอบที่ได้กำหนดไว้

4. แนวคิดสัญวิทยาวิทยา (Semiology)

กาญจนา แก้วเทพ (2542, น. 80-81) ได้กล่าวว่า สัญลักษณ์ (sign) หมายถึง สิ่งที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อให้มีความหมาย (meaning) แทนของจริง/ตัวจริง (object) ในตัวบท (text) และในบริบท (context) หนึ่ง ๆ

จอห์น นพดล วสินสุนทร (อ้างถึงใน วิจารณ์ ดวงอยู่สาร, 2559)

1. สัญลักษณ์ตามแนวคิดของเพียร์ซ (C. Peirce) สนใจถึงเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างตัวสัญลักษณ์ ซึ่งประกอบไปด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นตัวหมาย (Signifier) และตัวหมายถึง (Signified) โดยจัดแบ่งประเภทของสัญลักษณ์ (Sign) ออกเป็น 2 แบบ

1.1 ไอคอน (Icon) คือสัญลักษณ์ที่สามารถถอดความหมายได้จากกรมองเห็นของมนุษย์ต่อวัตถุ เช่น ภาพวาด รูปปั้น เป็นต้น

1.2 อินเด็กซ์ (Index) คือสัญลักษณ์ที่ต้องอาศัยหลักเหตุผลที่เห็นได้โดยตรงจากวัตถุ ซึ่งใช้การเชื่อมโยงเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างกัน

1.3 ซิมโบว (Symbol) คือสัญลักษณ์ที่เน้นความเข้าใจร่วมกันของผู้ที่ใช้สัญลักษณ์ ซึ่งเกิดจากการทำข้อตกลงร่วมกัน การถอดความหมายจึงจำเป็นต้องใช้ความเชี่ยวชาญ และต้องอาศัยการเรียนรู้

2. สัญญาตามแนวคิดของเคอโซซูร์ (F. de Saussure) ให้ความสนใจกับความสัมพันธ์ระหว่างตัวหมาย (Signifier) และตัวหมายถึง (Signified) โดยระบุว่า สัญญา ทุกอย่างจะมี 2 มิติ มิติที่หนึ่งคือมิติที่เป็นส่วนร่วมซึ่งเรียกว่า “Language” หรือหลักเกณฑ์ที่ใช้ และมิติที่สองเรียกว่า “Speech” หรือลีลาการใช้ โดยโซซูร์ยังเสนอว่า สัญญา ย่อยตัวหนึ่ง จะยังไม่มี ความหมายในตัวเองจนกว่าจะไปเทียบเคียงกับสัญญา ย่อยตัวอื่น ๆ ที่อาศัย การเปรียบเทียบแบบคู่ตรงข้าม (Binary Opposition) โซซูร์ ได้จำแนกองค์ประกอบของ สัญญา เป็นสองส่วน คือ ตัวหมาย (signifier) และตัวหมายถึง (signified) โดยตัวหมาย (signifier) มีความหมายถึงลักษณะหรือรูปแบบในเชิงรูปธรรมที่สัมผัสได้ด้วยอวัยวะรับสัมผัสทั้ง 5 เช่น เสียง ภาพถ่าย เป็นต้น ส่วนตัวหมายถึง (signified) คือ ความคิดในเชิงนามธรรมเป็นตัวให้ความหมายอ้างอิง

ดังนั้นผู้วิจัยจึงจะใช้แนวคิดสัญญาวิทยาในการวิเคราะห์เนื้อหาพร้อมกับแนวคิด การเล่าเรื่อง เพื่อค้นหาความหมายหรือสัญญาที่อยู่ภายในเนื้อหาของบทละครคลับฟรายเดย์ เดอะ ซีรีส์ เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายที่ถูกสร้างขึ้นของกลุ่มหญิงรักหญิง ในละครคลับฟรายเดย์เดอะ ซีรีส์ ว่ามีความหมายทางตรงและความหมายแฝงไว้อย่างไร ซึ่งเมื่อได้ข้อมูลจากการวิเคราะห์ตัวสัญญาและการเล่าเรื่องประกอบกันแล้ว จะทำให้ ได้ข้อมูลที่จะนำไปเปรียบเทียบกับชุดข้อมูลอีกชุดหนึ่งที่เป็นเรื่องจริงก่อนที่จะถูกนำมา สร้างเป็นละคร เพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์หาข้อมูลที่ถูกแต่งเติมขึ้นมาต่อไป

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยเรื่อง ภาพตัวแทนของหญิงรักหญิงในละครคลับฟรายเดย์เดอะ ซีรีส์ (Club Friday The Series) ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ ตัวบท (Textual Analysis) จากละครคลับฟรายเดย์เดอะ ซีรีส์ (Club Friday The Series) ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับหญิงรักหญิงและมีตัวละครหลักเป็นหญิงรักหญิงทั้งหมด 4 เรื่อง ได้แก่ 1) Club Friday The Series 3 ตอนรักเธอ รักเขา และรักของเรา 2) Club Friday The Series 7 เหตุเกิดจากความรัก ตอนรักออนไลน์ 3) Club Friday The Series 8 รักแท้ มีหรือไม่มีจริง ตอนรักแท้หรือแค่ความหวัง และ 4) Club Friday The Series 11 รักที่ไม่ได้ออกอากาศ ตอน รักล้ำเส้น โดยละครคลับฟรายเดย์เดอะ ซีรีส์ ทั้งหมดเป็นการคัดเลือก ตามหลักเกณฑ์โดยเลือกจากการออกอากาศในช่วงเวลาดังแต่ปี พ.ศ. 2556 – 2562 ซึ่งเป็น ช่วงเวลาที่ละครคลับฟรายเดย์เดอะ ซีรีส์เริ่มออกอากาศเป็นตอนแรก

เครื่องมือในการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบวิเคราะห์ข้อความ (Textual analysis) โดยศึกษาละคร กลับฟรายเคย์เดอะ ซีรีส์ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับหญิงรักหญิง ผู้วิจัยทำการคัดเลือกละคร แต่ละตอนแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกำหนดให้เป็นละครตอนที่มีตัวละครหลักเป็นหญิงรักหญิง จำนวน 4 เรื่อง เพื่อวิเคราะห์ตัวละคร โครงเรื่องและภาพตัวแทนของหญิงรักหญิงภายในละครกลับฟรายเคย์เดอะ ซีรีส์ โดยใช้องค์ประกอบของการเล่าเรื่อง (Narration) มาเป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์รูปแบบการนำเสนอของละครกลับฟรายเคย์เดอะ ซีรีส์ และใช้แนวคิดสัญวิทยา (Semiology) ในการวิเคราะห์ความหมายที่แฝงอยู่ในการเล่าเรื่อง โดยใช้แบบบันทึกการวิเคราะห์ข้อความที่ปรากฏในละครกลับฟรายเคย์เดอะ ซีรีส์ ซึ่งจะใช้การบรรยายและใช้ภาพประกอบในการบันทึกข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากการบันทึกข้อความที่ปรากฏในละครกลับฟรายเคย์เดอะ ซีรีส์ จากการประมวลผลด้านภาพและเสียงมาวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะบุคลิกภายนอก ลักษณะอุปนิสัย ลักษณะของความสัมพันธ์ บทบาท และผลของการกระทำของตัวละครที่ปรากฏภายในเรื่อง เพื่อนำมาวิเคราะห์กระบวนการในการประกอบสร้างความเป็นจริงและภาพตัวแทนของหญิงรักหญิงในละครกลับฟรายเคย์เดอะ ซีรีส์

ผลการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ภาพตัวแทนของหญิงรักหญิงในละครกลับฟรายเคย์เดอะ ซีรีส์ มีรายละเอียดในการวิเคราะห์ ดังนี้

1. ด้านภาพตัวแทนของหญิงรักหญิง

พบว่า มีการสร้างภาพตัวแทนของผู้หญิงรักหญิงในละครกลับฟรายเคย์เดอะ ซีรีส์ ทำให้เป็นผู้หญิงที่ไม่สามารถบรรลุถึงความรักที่แท้จริงหรือสมหวังในความรักเหมือนเพศปกติ ทำให้อยู่ภายใต้กรอบความเชื่อที่ว่า ความรักที่สุขสมบูรณ์ต้องเป็นความรักของผู้ชายกับผู้หญิงเท่านั้น ซึ่งในงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยพบว่าภาพตัวแทนดังกล่าวถูกสะท้อนจากสภาพความเป็นจริงทางสังคมที่มีแนวคิดหลักของสังคมอย่างแนวคิดชายเป็นใหญ่ และสะท้อนจากความคิดของผู้กำกับ โดยอธิบายได้ดังต่อไปนี้

1.1 ภาพตัวแทนที่สะท้อนให้เห็นถึงสภาพความเป็นจริงทางสังคม พบว่าหญิงรักหญิงนั้นไม่ได้รับการยอมรับจากสังคม เนื่องจากในละครกลับฟรายเคย์เดอะ ซีรีส์

หญิงรักหญิงมักถูกมองว่าเป็นเรื่องที่ไม่ถูกต้องจากเพศชาย เช่น (ตัวละครชายคนที่ 1) “สิ่งที่พวกคุณสองคนทำกันมันพวกวิปริต”, (ตัวละครชายคนที่ 2) “ผมไม่สนหรอกนะว่าพวกคุณจะวิปริตคิดเพศยังงี้” เป็นต้น จึงทำให้ภาพตัวแทนของหญิงรักหญิงส่วนใหญ่จะต้องยอมจำนนต่อกรอบโครงสร้างที่ผู้ชายเป็นผู้กำหนดความถูกต้องและทำให้ถูกกล่าวหาว่าการรักหรือชอบผู้หญิงด้วยกันเป็นเรื่องที่วิปริตแม้ว่าตัวละครหญิงรักหญิงจะมีบทบาทในการดำเนินเรื่องแต่ในบทสรุปของเรื่องกลับกลายเป็นผู้ที่ต้องถูกระงับที่จะต้องผิดหวังกับความรักอยู่เรื่อยไป จึงทำให้ผู้วิจัยค้นพบว่าภาพตัวแทนของหญิงรักหญิงมีลักษณะที่สำคัญ 2 แบบ ได้แก่

ผู้ถูกระงับ คือ ตัวละครหญิงรักหญิงที่เป็นฝ่ายที่ผิดหวัง เนื่องจากในตอนท้ายของเรื่องคนรักของเธอจะกลับไปคบกับผู้ชายตามเดิม โดยลักษณะนิสัยจะมีความเข้มแข็ง แข็งแกร่ง และมีความมั่นคงต่อความรู้สึกของตนเอง ส่วนลักษณะภายนอก มีการแต่งกายที่มีความทะมัดทะแมงมีลักษณะเป็นผู้หญิงห้าวและเบี่ยงเบนไปในทางลักษณะของผู้ชาย และในเรื่องของบทบาททางสังคม หญิงรักหญิงที่เป็นผู้ถูกระงับจะมีสถานภาพทางสังคมที่ดีโดยเฉพาะในเรื่องของหน้าที่การงานที่มั่นคง และทำให้หญิงรักหญิงที่เป็นผู้ถูกระงับถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มชนชั้นกลางของสังคม เนื่องจากมีฐานะที่ดีซึ่งสะท้อนให้เห็นจากอาชีพ การงานและการใช้ชีวิตประจำวัน โดยนำเรื่องการประกอบอาชีพมาเป็นลักษณะเด่น และไม่ได้ถูกทำให้มีลักษณะต่ำต้อยในด้านบทบาททางสังคมแต่อย่างใด

ภาพที่ 1 แสดงลักษณะภายนอกของตัวละครหญิงรักหญิงที่เป็นผู้ถูกระงับ

ผู้กระทำผิดอื่นคือ ตัวละครหญิงรักหญิงที่ได้รับความผิดหวังจากผู้ชายมาก่อนจะคบกับผู้หญิงด้วยกันและเป็นฝ่ายกลับไปคบผู้ชายในตอนท้ายของเรื่อง โดยจะมีลักษณะนิสัยที่มีความอ่อนแอ อ่อนไหวทั้งทางด้านร่างกายและความรู้สึก ทำให้มีลักษณะเป็นผู้ตามมากกว่าผู้นำ ส่วนลักษณะภายนอกมีลักษณะทางด้านร่างกายและการแต่งกายเหมือนผู้หญิงทั่วไปไม่สามารถแยกได้ด้วย การมองเห็น และในเรื่องของบทบาททางสังคม หญิงรักหญิง

ที่เป็นผู้กระทำผู้อื่นส่วนใหญ่จะมีหน้าที่ความเป็นแม่ ซึ่งแม้ว่าจะมีความรู้สึกที่ต่อผู้หญิงด้วยกันแต่ต้องเก็บซ่อนความเป็นหญิงรักหญิงไว้ เนื่องจากบทบาททางสังคมที่มีหน้าที่เป็นแม่ทำให้จะต้องทำหน้าที่ตามที่สังคมกำหนด อย่างเช่น การเลี้ยงลูกให้ดี หรือต้องรักลูกรักครอบครัว เป็นต้น และทำให้กลับเข้าไปสู่ความรักที่ปกติตามที่เคยเป็นมาก่อน อันได้แก่ กลับไปแต่งงาน มีลูก หรือกลับไปทำหน้าที่ภรรยาและแม่ต่อไป

ภาพที่ 2 แสดงบทสรุปในตอนท้ายเรื่องของแต่ละคนที่เป็นผู้กระทำผู้อื่น

1.2 ภาพตัวแทนที่สะท้อนจากกระบวนการสร้างทางความคิดของผู้ผลิต ผู้วิจัย ได้วิเคราะห์ภาพตัวแทนของหญิงรักหญิงร่วมกับรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับละครอย่างผู้กำกับ โดยผู้วิจัยพบว่า ภาพตัวแทนของหญิงรักหญิงนั้นถูกทำให้มีความแตกต่างกันตามการตีความของผู้กำกับ โดยผู้กำกับที่เป็นเพศชายและผู้กำกับที่เป็นเพศหญิงจะมีการนำเสนอภาพตัวแทนของหญิงรักหญิงที่แตกต่างกัน ทำให้ภาพตัวแทนที่ถูกนำเสนอขึ้นได้สะท้อนหลักคิดของผู้กำกับที่มีต่อหญิงรักหญิงอย่างชัดเจน

ภาพตัวแทนของหญิงรักหญิงที่จะต้องเป็นฝ่ายที่ผิดหวังส่วนใหญ่มาจากการกำกับของผู้กำกับที่เป็นเพศชาย ซึ่งจะทำให้ภาพของหญิงรักหญิงเป็นภาพที่ตายตัวเนื่องจากทำให้หญิงรักหญิงจะต้องเป็นฝ่ายที่พ่ายแพ้และผิดหวังซ้ำ ๆ

ภาพตัวแทนของหญิงรักหญิงที่สามารถเลือกได้ส่วนใหญ่จะจากการกำกับของผู้กำกับที่เป็นเพศหญิง ซึ่งนำเสนอภาพที่แตกต่าง โดยให้หญิงรักหญิงสามารถเลือกได้ว่าตนเองจะเลือกหญิง ชาย หรือจะไม่เลือกใครเลย ซึ่งเป็นการต่อรองอำนาจของผู้ชาย จึงแสดงให้เห็นว่าเพศของผู้กำกับมีส่วนในการกำหนดภาพตัวแทนของหญิงรักหญิงด้วยเช่นเดียวกัน

2. ด้านการเล่าเรื่องการประกอบสร้างภาพตัวแทนผ่านการเล่าเรื่องของละคร
กลับฟรายเคย์เดอะ ซีรีส์ พบว่า

2.1 โครมเรื่อง (Plot) ของละครกลับฟรายเคย์เดอะ ซีรีส์ พบว่ามีโครมเรื่อง
2 ลักษณะ ได้แก่ โครมเรื่องของการหลอกลวง และโครมเรื่องของการใช้ชนชั้นและสถานภาพ
ทางสังคม

การเริ่มเรื่อง (Exposition) ละครกลับฟรายเคย์เดอะ ซีรีส์ ทั้ง 4 เรื่องเริ่มต้นด้วย
ความผิดหวังในความรักของตัวละครหญิงและตัวละครชายเป็นสาเหตุทำให้ตัวละครหญิง
ดังกล่าวต้องการความช่วยเหลือจากใครสักคน

การพัฒนาเหตุการณ์ (Rising action) เมื่อตัวละครหญิงเกิดความผิดหวังและเสียใจ
จากความรัก ทำให้ได้พบกับตัวละครหญิงอีกฝ่ายและเกิดความใกล้ชิดสนิทสนมกันระหว่าง
ผู้หญิงกับผู้หญิงด้วยกัน ทำให้เห็นนอกเหนือใจ มีความเข้าใจต่อกันจนก่อเกิดเป็นความรัก
ระหว่างหญิงรักหญิงขึ้น

ขั้นภาวะวิกฤติ (Climax) มีการดำเนินเรื่องไปสู่เงื่อนไขที่เป็นตัวกำหนดให้ตัวละคร
จะต้องเลือกว่าจะเลือกไปในทิศทางไหนต่อไป ซึ่งทำให้เกิดความขัดแย้งขึ้น ทั้งความขัดแย้ง
ระหว่างมนุษย์ด้วยกันเอง ได้แก่ ตัวละครเจ เกิดความขัดแย้งกับทีมสามมีของเธอ เนื่องจาก
ทีมได้รู้ว่าเจมีความสัมพันธ์กับผู้หญิงด้วยกัน, ตัวละครเอีเกิดความขัดแย้งกับลูกเนื่องจาก
เธอคบกับผู้หญิงด้วยกัน, ตัวละครซี เกิดความขัดแย้งกับเคท เนื่องจากเคทอยากมีลูก และ
ต้องการแก้มลิงคบหากับเดวิดเพื่อจะทำให้ตนเองท้องและตัวละครธรา โย นุหงา และพนา
เกิดความขัดแย้งกัน เนื่องจากรับรู้เรื่องราวที่ธราทกับนุหงามีความสัมพันธ์ที่ลึกซึ้งต่อกัน
และยังเกิดความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในจิตใจที่ทำให้ตัวละครเกิดความสับสนต่อความรู้สึก
ของตนเองว่าแท้จริงแล้วชอบผู้หญิงด้วยกันหรือไม่ รวมถึงเกิดความขัดแย้งกับสังคม
หรือกลุ่มคนในเรื่องของค่านิยมทางสังคมที่คนรอบข้างของตัวละครไม่ยอมรับเพศที่สาม

ขั้นภาวะคลี่คลาย (Falling action) ส่งผลให้ในขั้นภาวะคลี่คลายพบปัญหาที่ค้างคา
ของทั้ง 4 เรื่องถูกทำให้กระจ่าง ได้แก่ ตัวละครเจรู้ว่าดริมตีตัวออกห่างเพราะกำลังจะแต่งงาน
กับผู้ชาย, ตัวละครเอีคิดว่าแท้จริงแล้วเธอไม่ได้ชอบผู้หญิงแต่เธอแค่พยายามปิดกั้นตนเอง
จากผู้ชาย, ตัวละครซียอมให้เคทแต่งงานกับเดวิดตามคำขอของเคทโดยไม่เต็มใจ และ
ตัวละครธราที่ขอมุติความทิ้งพันธ์กับทั้งนุหงาและโย

ขั้นตอนการยุติเรื่องราว (Ending) หญิงรักหญิงถูกแบ่งออกเป็น 2 ฝ่าย คือฝ่ายที่
กลับเข้าสู่ความรักที่ปกติของสังคม ได้แก่ ดริมเคท และนุหงา ส่วนอีกฝ่ายคือฝ่ายที่ต้อง
ยอมรับต่อเงื่อนไขที่ถูกสร้างขึ้น ได้แก่ เจ เอี รุ่ง และธรา ซึ่งในขั้นยุติเรื่องราวนี้ฉากที่ถูก

นำเสนอในตอนจบแล้วแต่เป็นภาพความเสียใจของผู้หญิงที่เป็นฝ่ายถูกกระทำ จากสังคมทั้งสิ้น

2.2 แก่นเรื่อง (Theme) พบว่ามีแก่นของเรื่อง 4 แนวทาง ได้แก่ 1) แก่นเรื่อง ความเสียสละของผู้หญิงที่มีต่อคนรัก โดยยินยอมเมื่อผู้หญิงอีกฝ่ายต้องการกลับไปคบกับผู้ชายเพื่อทำให้คนที่รักมีความสุข 2) แก่นเรื่องที่ผู้หญิงต้องพึ่งพาผู้ชาย 3) แก่นเรื่อง ที่เพศที่สามถูกกีดกันออกจากการสร้างครอบครัวและ 4) แก่นเรื่อง ที่ความรักต้องอยู่ภายใต้ความถูกต้อง ทำให้พบว่าแก่นเรื่องของทุกเรื่องมีจุดร่วมกันเพียงแก่นเรื่องเดียว คือความรักที่ไม่สมหวังของหญิงรักหญิง

2.3 ความขัดแย้ง (Conflict) พบว่า มีความขัดแย้งที่ถูกนำมาใช้เป็นเงื่อนไขให้กับหญิงรักหญิง และทำให้เกิดข้อจำกัด ได้แก่ได้แก่ ด้านสรีระร่างกาย เป็นการทำให้ผู้หญิงเป็นเพียงเพศที่ให้อำนาจและทำหน้าที่ของความเป็นแม่, ด้านค่านิยมทางสังคมที่กำหนดความเหมาะสม และด้านศีลธรรมที่กำหนดความถูกต้อง ซึ่งเป็นการสร้างความขัดแย้งให้เกิดขึ้นในชั้นภาวะวิกฤตของเรื่อง และส่งผลให้เกิดจุดจบของเรื่องที่ทำให้ตัวละครที่เป็นหญิงรักหญิงฝ่ายหนึ่งนั้นผิดหวัง ส่วนอีกฝ่ายก็กลับไปคบกับผู้ชายดั้งเดิม เพื่อเน้นย้ำให้เห็นว่าเมื่อผู้หญิงไปรักกันเองจุดจบของความรักก็คือความผิดหวัง หากต้องการความรักที่สมหวังก็ต้องคบกับผู้ชายเท่านั้น

2.4 ตัวละคร (Character) พบว่า ตัวละครหญิงรักหญิงมีลักษณะที่สำคัญ 2 ลักษณะ คือ

ตัวละครที่มีลักษณะเป็นตัวแทนของผู้หญิงมีลักษณะภายนอกเหมือนผู้หญิงทั่วไป ทั้งในเรื่องของสรีระร่างกาย การแต่งหน้า และการแต่งกาย ซึ่งทำให้เห็นว่าไม่ได้มีลักษณะที่เด่นชัดและแตกต่างจากผู้หญิงทั่วไป ส่วนลักษณะนิสัยมีความอ่อนแอ อ่อนไหว และต้องการได้รับการดูแลจากผู้อื่นและส่วนเป้าหมายในชีวิต ตัวละครที่มีลักษณะเป็นตัวแทนของผู้หญิงนั้น มักมีเป้าหมายในชีวิตที่ผูกติดอยู่กับการสร้างครอบครัวที่สมบูรณ์ และต้องประกอบไปด้วยพ่อ แม่ และลูก

ตัวละครที่เป็นตัวแทนของผู้หญิงที่มีลักษณะของผู้ชาย มีลักษณะภายนอกเหมือนผู้หญิงทั่วไป ในเรื่องของสรีระร่างกายที่มีทรวดทรงที่ชัดเจน แต่มีการแต่งกาย การสวมใส่เสื้อผ้าที่มีความทะมัดทะแมงมากกว่าหญิงรักหญิงอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการแบ่งแยกลักษณะภายนอกของตัวละครให้เห็นชัดเจนว่าตัวละครใดมีความเป็นชายมากกว่า ส่วนลักษณะนิสัยมีความเอาใจใส่ เข้มแข็ง และมีภูม้านาง ซึ่งลักษณะดังกล่าวทำให้ผู้หญิงที่มีลักษณะของผู้ชายนั้นจะต้องมีบทบาทหน้าที่ในการปกป้องและดูแล

หญิงรักหญิงอีกฝ่ายหนึ่ง โดยลักษณะนิสัยดังกล่าวเป็นลักษณะของความเป็นชาย จึงถือว่าการผู้หญิงที่มีลักษณะดังกล่าวถูกสร้างบทบาทให้ทำหน้าที่แทนผู้ชาย

2.5 ฉาก (Setting)จากการวิเคราะห์ฉากที่ปรากฏของละครทั้ง 4 เรื่อง พบว่าพื้นที่ในการแสดงความรักของคู่รักชายหญิงและคู่ของหญิงรักหญิงมีความแตกต่างกัน เนื่องจากการยอมรับทางสังคมต่อเพศที่สามนั้นแตกต่างจากกว่าเพศชายและเพศหญิงที่เป็นเพศที่สังคมให้การยอมรับ การแสดงความรักและการแสดงตัวตนของหญิงรักหญิงจึงจะต้องอยู่ในพื้นที่ที่จำกัด โดยฉากที่พบส่วนใหญ่ภายในเรื่องถูกแบ่งออกเป็น 2 พื้นที่ ได้แก่

พื้นที่ปิด พบว่า เป็นฉากที่ปรากฏมากที่สุด ซึ่งได้แก่ ที่อยู่อาศัย เนื่องจากเป็นฉากที่นำเสนอถึงการดำเนินชีวิตประจำวันที่บ่งบอกถึงตัวตนของตัวละคร โดยการนำเสนอฉากดังกล่าวซ้ำ ๆ นั้นแสดงให้เห็นถึงการกำหนดพื้นที่ในการแสดงออกถึงตัวตนของหญิงรักหญิง รวมไปถึงการแสดงออกในเรื่องความรัก ที่มีข้อจำกัดทำให้จำเป็นจะต้องเปิดเผยได้เพียงในพื้นที่ของตนเอง

โดยฉากที่หญิงรักหญิงอยู่ร่วมกันได้มีการสร้างสิ่งที่สื่อความหมายถึงเพศที่สามได้อย่างเด่นชัดในคลับฟรายเดย์เดอะ ซีรีส์ 11 ตอนรักล้ำเส้น โดยฉากที่ปรากฏตัวละครธรรและบุหงามีสีของฉากที่แตกต่างจากฉากที่ตัวละครธรรอยู่กับโย ซึ่งสีของฉากนั้นใช้เป็นสีม่วงที่เป็นสีของเพศที่สาม สีม่วงถูกนำเสนอในองค์ประกอบของฉากความสัมพันธ์ระหว่างธรรและบุหงา ได้แก่ สีของผ้าปูที่นอน เพื่อเน้นย้ำว่าเป็นการนำเสนอบุคคลที่เป็นเพศที่สาม

ภาพที่ 3 แสดงลักษณะสีที่ถูกนำมาใช้ในองค์ประกอบของฉาก

พื้นที่เปิด พบว่าเป็นฉากที่ถูกปรกฏรองลงมา ซึ่งได้แก่ สถานที่สาธารณะ ยกตัวอย่างเช่น ที่ทำงาน ห้างสรรพสินค้า ร้านอาหาร คาสนสถาน เป็นต้น โดยในพื้นที่เปิดนี้มีการนำเสนอในมุมมองความสัมพันธ์ระหว่างหญิงชายมากกว่าเนื่องจากสามารถเปิดเผยถึงความสัมพันธ์ได้โดยไม่ต้องสนใจสายตาจากคนภายนอก

อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัย ผู้วิจัยมีประเด็นที่สำคัญในการอภิปราย 2 ประเด็น ดังนี้

1. ประเด็นเรื่องภาพตัวแทนของหญิงรักหญิงภายใต้กรอบอุดมการณ์ชายเป็นใหญ่ สามารถอภิปรายได้ว่าภาพตัวแทนถูกสะท้อนให้เห็นด้วยกันอยู่ 2 แบบ ได้แก่ ภาพตัวแทนที่สะท้อนให้เห็นถึงสภาพความเป็นจริงทางสังคมที่หญิงรักหญิงนั้นจะต้องอยู่ภายใต้โครงสร้างชายเป็นใหญ่ โดยถูกทำให้กลายเป็นผู้ถูกกระทำภายในเรื่อง ถูกทำให้ต้องถูกหลอกและถูกโครงสร้างทางสังคมกำหนดความไม่เหมาะสมไม่ควรเอาไว้ให้ ซึ่งเป็นการกีดกันผู้หญิงที่มีลักษณะเบี่ยงเบนและทำให้กลายเป็นตัวร้ายของสังคม ด้วยการเน้นย้ำภาพตัวแทนของหญิงรักหญิงว่าเป็นเพศที่ไม่สามารถได้รับความรักที่ปกติทั่วไปได้ การนำเสนอภาพของหญิงรักหญิงที่ผิดหวังในความรักนั้นจึงมีตัวแปรสำคัญคือระบบของชายเป็นใหญ่ที่เป็นระบบหลักของสังคมมายาวนาน ผู้ชายมักเข้ามาแบ่งแยกเพศและตีตราว่าความรักระหว่างหญิงรักหญิงนั้นไม่ถูกต้อง วิปริตผิดเพศ ความรักระหว่างหญิงชายต่างหากที่ถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีสตรีนิยม (Feminist Theories) ที่อธิบายถึงความไม่เท่าเทียมกันระหว่างเพศ โดยผู้ชายเป็นฝ่ายที่ติดตั้งความหมายให้แก่เพศต่าง ๆ ในสังคม ซึ่งผู้หญิงและเพศที่สามต่างเป็นเพศที่อยู่ภายใต้ระบบของผู้ชาย การที่ผู้หญิงรักกันนั้นจึงเป็นเรื่องที่ถูกผู้ชายมองว่าผิด ซึ่งทฤษฎีในข้างต้นยังเชื่อว่าแท้จริงแล้วความเป็นหญิงนั้นถูกประกอบสร้างจากวาทกรรมของผู้ชาย การกำหนดบทบาทและหน้าที่ของผู้หญิงจึงเป็นสิ่งที่ไม่มีอยู่จริง สอดคล้องกับ กาญจนา แก้วเทพ (อ้างถึงใน ภัทรศศิรี ช้างเจิม, 2559) ได้กล่าวว่า จากการตีความของกลุ่มสตรีนิยมหลังสมัยใหม่ การวิจัยเกี่ยวกับภาพตัวแทนที่ปรากฏออกมาอย่างสม่าเสมอของผู้หญิงในสื่อคือ ผู้หญิงถูกนำเสนอเป็นวัตถุทางเพศ ผู้หญิงถูกนำเสนอในบ้าน ผู้หญิงถูกนำเสนอว่าอ่อนแอ เป็นเพศที่สอง ผู้หญิงจะเป็นผู้หญิงที่ดีได้ต่อเมื่อมีความสัมพันธ์กับเพศตรงข้าม ซึ่งผู้หญิงที่ต้องการจะมีรักที่สุขสมหวังจึงกลายเป็นผู้กระทำผู้อื่นเพื่อให้อตนเองกลับเข้าสู่ความปกติที่สังคมกำหนด

และภาพตัวแทนที่สะท้อนจากกระบวนการสร้างทางความคิดของผู้ผลิตนั้นสามารถอภิปรายได้ว่าการเล่าเรื่องภายใต้มุมมองของผู้ชาย ได้สร้างภาพของหญิงรักหญิงที่ปรากฏในตอนจบของเรื่องไว้ว่า ผู้หญิงจะกลับไปคบกับผู้ชายเพื่อทำหน้าที่ของความเป็นเมียและความเป็นแม่ และจะมีผู้หญิงอีกฝ่ายที่ถูกกดทับให้ต้องยอมรับต่อความผิดหวัง ส่วนภายใต้การเล่าเรื่องผ่านมุมมองของผู้หญิงนั้น ภาพของหญิงรักหญิงที่ปรากฏในตอนจบของเรื่องคือ แม้ว่าหญิงรักหญิงจะต้องผิดหวังจากความรักแต่กลับไม่เลือกที่จะอยู่กับทั้งผู้ชายหรือผู้หญิง สะท้อนให้เห็นว่าผู้กำกับที่เป็นเพศหญิงพยายามต่อต้านกับโครงสร้างที่กดทับ

ผู้หญิงไว้เช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิราภรณ์ ดวงอยู่สาร (2559) ที่ศึกษาเรื่อง ภาพตัวแทนหญิงรักหญิงในสื่อบันเทิงไทย กรณีศึกษา ผลงานของผู้ผลิตที่เป็นหญิงรักหญิง ซึ่งพบผลของการวิจัยว่า ภาพตัวแทนหญิงรักหญิงที่ปรากฏในสื่อบันเทิงไทย เนื่องจากเป็น ผลงานของผู้ผลิตที่เป็นผู้หญิงทำให้ภาพตัวแทนที่ถูกนำเสนอค่อนข้างถูกนำเสนอในเชิงบวกมากกว่าเชิงลบ มุมมองของผู้กำกับจึงเป็นอีกสาเหตุหนึ่งในการประกอบสร้างภาพ ตัวแทนให้กับกลุ่มหญิงรักหญิงโดยผ่านการเล่าเรื่อง ละครคลับฟรายเดย์เดอะ ซีรีส์ ทั้ง 4 เรื่อง จึงไม่ได้เป็นการต่อรองความหมายใหม่ให้กับกลุ่มหญิงรักหญิงแต่อย่างใด แม้ว่า จะเป็นการให้พื้นที่สำหรับการนำเสนอเรื่องราวของกลุ่มหญิงรักหญิง แต่เป็นการตอกย้ำ ซ้ำเติม ความหมายเดิมนั้นก็คือ อำนาจของชายเป็นใหญ่ จึงทำให้มีการนำเสนอภาพตัวแทน ของหญิงรักหญิงในโครงสร้างของการเล่าเรื่องที่ให้ความหมายไปในทิศทางเดียวกัน คือ การนำเสนอที่ไม่สามารถขัดต่อระบบหลักของสังคมได้ และทำให้หญิงรักหญิงเป็นเพียง ตัวร้ายของสังคม รวมถึงเป็นฝ่ายที่จะต้องจำยอมต่อบรรทัดฐานที่สังคมกำหนดไว้ ซึ่ง แตกต่างไปจากภาพยนตร์ที่เกี่ยวข้องกับหญิงรักหญิงอย่าง ภาพยนตร์เรื่อง Yes or No อายกริก ก็รักเลย ที่นำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับความรักรักของหญิงรักหญิงไปในเชิงบวก และมีการพยายามต่อรองความหมายให้กับกลุ่มหญิงรักหญิง ซึ่งเนื่องจากผู้สร้างละครสั้น แล้วแต่เป็นผู้หญิงทั้งสิ้นจึงทำให้มีมุมมองต่อภาพตัวแทนของหญิงรักหญิงนั้น ไม่ซ้ำซาก มีความแตกต่างจากมุมมองของผู้สร้างละครที่เป็นผู้ชาย การถ่ายทอดเรื่องราวจากผู้สร้าง ที่ต่างเพศกันจึงส่งผลต่อการนำเสนอภาพตัวแทนของหญิงรักหญิงในสื่อบันเทิงต่าง ๆ การใช้มุมมองของผู้ชายเป็นการสนับสนุน โครงสร้างชายเป็นใหญ่ทำให้เพศหญิงถูกมอง ว่าเป็นเพศที่ต่ำกว่าและต้องพึ่งพาผู้ชายอยู่เสมอ ซึ่งแตกต่างจากมุมมองที่ผู้หญิงมองผู้หญิง ด้วยกันเอง ดังนั้นจึงเป็นข้อสรุปได้ว่า การประกอบสร้างภาพตัวแทนของหญิงรักหญิง ในละครคลับฟรายเดย์เดอะ ซีรีส์ ทำให้ผู้หญิงที่ถูกกระทำถูกมองว่าเป็นเพศที่เบี่ยงเบน มาตรฐานของเพศสภาพเดิมที่สังคมคาดหวังไว้ ทำให้กลายเป็นตัวร้ายของสังคม โดย นำเสนอให้เป็นผู้ถูกระทำที่ต้องสูญเสียและเสียสละเพื่อให้คนที่ตนเองรักได้อยู่ตาม มาตรฐานของสังคม

2. ประเด็นเรื่องการเล่าเรื่องของละครคลับฟรายเดย์เดอะ ซีรีส์ จากผลสรุป ในการวิเคราะห์การเล่าเรื่องสามารถอภิปรายได้ว่า โครงเรื่อง แก่นของเรื่อง และความขัดแย้ง ถูกประกอบสร้างให้มีความสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน โดยใช้แก่นเรื่องหลักที่เป็น แก่นกลางเพียงเรื่องเดียวคือ ความไม่สมหวังในความรัก เพื่อสนับสนุนแก่นเรื่องและ โครงเรื่องดังกล่าวให้หนักแน่นได้มีการนำเงื่อนไขที่นำไปสู่ความขัดแย้งมาทำให้เกิด

ความขัดแย้งภายในเรื่องขึ้น ซึ่งเห็นได้ชัดว่าเงื่อนไขดังกล่าวถูกกำหนดมาจากบรรทัดฐานภายในสังคมทั้งสิ้น ทั้งในเรื่องค่านิยม สรีระร่างกาย หรือแม้แต่ศีลธรรม เงื่อนไขเหล่านี้ถูกผูกโยงเข้ากับบรรทัดฐานภายในได้โครงสร้างชายเป็นใหญ่ เนื่องจากในสังคมโครงสร้างหลักอย่างโครงสร้างชายเป็นใหญ่นั้นถูกประกอบสร้างความเป็นจริงมาอย่างยาวนาน การที่หญิงรักหญิงมีการกระทำที่ขัดต่อกรอบของชายเป็นใหญ่จึงทำให้ถูกทำให้เป็นอื่น ด้วยการตีตราว่าอย่างไรก็ตามความรักของหญิงรักหญิงก็จะไม่มีวันที่จะสุขสมหวัง ได้อย่างความรักของชายหญิง การนำเสนอที่ผ่านการเล่าเรื่องของละครคลับฟรายเดย์เดอะ ซีรีส์ จึงเป็นการเล่าเรื่องที่ไม่ขัดต่ออุดมการณ์ชายเป็นใหญ่ เมื่อสังคมส่วนใหญ่กำหนดว่าสิ่งไหนถูกสิ่งไหนผิดผู้คนส่วนน้อยอย่างหญิงรักหญิงก็ต้องยอมรับต่อกรอบมาตรฐานที่สังคมได้คาดหวังไว้ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องพฤติกรรมเบี่ยงเบน (Deviance) ที่ สุวัททา อธิพรพรค (อ้างถึงใน นิภัทร์ วานิชคราม, 2559) ได้กล่าวถึงความเบี่ยงเบนทางเพศ (Sexual Deviation) ว่าเป็นกามวิปริตอย่างหนึ่งซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมทางเพศอันแตกต่างจากบุคคลทั่วไป การกระทำทางเพศที่มีลักษณะเข้าข่ายเป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศจะมีลักษณะขัดแย้งอยู่กับวัฒนธรรม ศาสนา และค่านิยมของสังคมนั้น ๆ หากการกระทำนั้นขัดต่อวัฒนธรรม ศาสนา และค่านิยมของสังคมก็ย่อมถือว่าเป็นพฤติกรรมที่วิปริตหรือผิดปกติ การนำหญิงรักหญิงมานำเสนอภายใต้โครงสร้างชายเป็นใหญ่จึงยังเป็นการเน้นย้ำว่าพฤติกรรมเช่นนี้เป็นความเบี่ยงเบนที่ไม่ถูกต้องและเหมาะสมในสังคม โดยในแนวคิดการสร้างความเป็นจริงทางสังคม (Social Construction of Reality) ได้อธิบายถึงความเป็นจริงที่ถูกประกอบสร้างขึ้นมาหรือถูกให้ค่านิยามเอาไว้จากสถาบันทางสังคม โดยกาญาจนา แก้วเทพ (2557) ได้กล่าวว่าโลกที่แวดล้อมตัวบุคคลนั้นมีอยู่ 2 โลก โลกแรกเป็นโลกทางกายภาพอันได้แก่ วัตถุ สิ่งของ บุคคล บรรยากาศด้านกายภาพทั้งหลายที่แวดล้อมบุคคล โลกนี้เกิดขึ้นตามธรรมชาติ ส่วนอีกโลกหนึ่งมีชื่อเรียกหลายอย่าง เช่น โลกทางสังคม (Social World) หรือความเป็นจริงทางสังคม (Social reality) โลกนี้เกิดจากการทำงานของสถาบันต่าง ๆ ในสังคมอันได้แก่ ครอบครัว โรงเรียน ศาสนา ที่ทำงาน รัฐ และสื่อมวลชน ซึ่งสถาบันทางสังคมทั้งหมดนี้มีอุดมการณ์ชายเป็นใหญ่ที่เป็นหลักยึดเอาไว้ จึงทำให้ความเชื่อเกี่ยวกับเพศที่สามยังถูกเน้นย้ำซ้ำ ๆ ในทุกสถาบัน โดยเฉพาะสถาบันสื่อมวลชน และทำให้ผู้หญิงไม่สามารถถูกนำเสนอภาพไปมากกว่าภาพที่สังคมต้องการให้เป็นได้ กรอบชายเป็นใหญ่ในสังคมจึงมีส่วนสำคัญในการประกอบสร้างความหมายให้กับเพศต่าง ๆ อย่างไม่เป็นธรรม การเล่าเรื่องของละครคลับฟรายเดย์เดอะ ซีรีส์จึงสะท้อนให้เห็นสภาพโครงสร้างทางสังคมของไทยว่ายังคงเป็นสังคมที่มีโครงสร้างชายเป็นใหญ่อยู่เช่นเดิม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการปฏิบัติการ

ผู้ผลิตรายการละครโทรทัศน์ควรนำเสนอแก่นเรื่อง เนื้อหาที่นำเสนอแนวทางการพัฒนาความสัมพันธ์ และการครองรักระหว่างหญิงรักหญิงในประเด็นของความรักที่เป็นปกติ เช่น การนำเรื่องความรักที่สมหวังของคู่รักหญิงรักหญิงที่ประสบความสำเร็จในการอยู่ร่วมกันเพื่อสร้างความเข้าใจเรื่องการยอมรับความหลากหลายทางเพศให้มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ในการศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับหญิงรักหญิงในละคร นอกจากนี้ควรมีการศึกษา การรับรู้และการตีความหมายกรอบอุดมการณ์ที่มีต่อสตรีในละครไทยเพื่อทราบถึงกรอบอุดมการณ์ที่กดทับผู้หญิงให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น
2. การศึกษาภาพตัวแทนของหญิงรักหญิงในละครคลับฟรายเดย์เดอะ ซีรีส์ เป็นการศึกษาสื่อบันเทิงของไทยเท่านั้น จึงน่าจะมีการศึกษาการประกอบสร้างภาพตัวแทนของสตรีในไทยเปรียบเทียบกับสื่อบันเทิงต่างประเทศ เพื่อให้เกิดการเปรียบเทียบในส่วนที่เหมือนและแตกต่างต่อไป
3. การศึกษาภาพตัวแทนของหญิงรักหญิงในละครคลับฟรายเดย์เดอะ ซีรีส์ นี้เป็นเพียงการศึกษาตัวสารเพียงด้านเดียวเท่านั้น หากมีการศึกษาต่อไปยังการถอดรหัสของผู้รับสารต่อภาพตัวแทนดังกล่าว จะทำให้ทราบถึงการรับรู้ของผู้รับสารที่มีต่อภาพตัวแทนของหญิงรักหญิงในอีกด้านหนึ่ง

รายการเอกสารอ้างอิง

- กาญจนา แก้วเทพ. (2535). *ภาพลักษณ์ของผู้หญิงในสื่อมวลชน*. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิจัย จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- กาญจนา แก้วเทพ. (2542). *การวิเคราะห์สื่อ : แนวคิดและเทคนิค พิมพ์ครั้งที่ 2*. กรุงเทพฯ: เอ็ดดิสัน เพรส โปรดักส์.
- กาญจนา แก้วเทพ. (2557). *ศาสตร์แห่งสื่อและวัฒนธรรมศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 3*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- กาญจนา แก้วเทพ และสมสุข หินวิมาน. (2560). *สายธารนักคิดทฤษฎีเศรษฐศาสตร์การเมือง กับสื่อการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 3*. มหาสารคาม: อินทนิล.
- ฉลาดชาย รมิตานนท์. (2555). *เล่าเรื่องเบื้องต้น สตรีศึกษา สตรีนิยม*. เชียงใหม่: วนิดาการพิมพ์.
- วารุณี ภูริสินสิทธิ์. (2545). *สตรีนิยม : ขบวนการและแนวความคิดทางสังคมแห่งศตวรรษที่ 20*. กรุงเทพฯ: คบไฟ.
- ชโลทร โทยมยล. (2552). *ความรักและกระบวนการสร้างความหมายความรักในตระกูลภาพยนตร์ไทย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- จิตติวัฒน์ สมิตินันท์. (2553). *การสร้างตัวละครเพศที่สามในภาพยนตร์ไทย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- ตรีเดช ไชยหา. (2552). *การนำเสนอภาพตัวแทน พม่า ในภาพยนตร์ไทย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- พิมพ์ชญา พักเปียม. (2552). *กระบวนการสร้างความหมายและความเป็นจริงทางสังคม ในตรรกะการบริโภคในเพลงไทยลูกทุ่งยุคนิยม*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- ภัทรศศิ์ ช้างเจิม. (2560). *ภาพตัวแทนผู้หญิงในการ์ตูนดิสนีย์ปรีนเซส*. (วารสารวิชาการระดับบัณฑิตศึกษา, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์).
- สันจิตตา นุชพิทักษ์. (2552). *ความร้ายกาจของตัวละครในละครโทรทัศน์ไทย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- วางคณา สุขม่วง. (2560). *ภาพสะท้อนคนรักเพศเดียวกันในสังคมผ่านภาพยนตร์ไทย*. (การค้นคว้าอิสระนิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ).

- วิริยาพร กมลธรรม. (2560). *ความรุนแรงที่ปรากฏในสื่อ ศึกษาศาสตร์และครุศาสตร์เรื่อง* *ล่า 2017*. (การค้นคว้าอิสระนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ).
- วิราภรณ์ ดวงอยู่สาร. (2559). *ภาพตัวแทนหญิงรักหญิงในสื่อบันเทิงไทย ศึกษาศาสตร์* *ผลงานของผู้ผลิตที่เป็นหญิงรักหญิง*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- อวิรุทธิ์ ศิริโสภณา. (2560). *การประกอบสร้างความหมายของผู้หญิงที่ถ่ายทอดผ่าน* *ตัวละครหญิงในละครโทรทัศน์ไทยยุคนิยมที่ถูกผลิตซ้ำ ระหว่างปี พ.ศ. 2530* *– 2560*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- ไชยศิริบุญกุลศรีรุ่ง. (2553). *เพศสภาพและเพศวิถีชายรักชายในภาพยนตร์ไทย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- จอห์น นพดล วศินสุนทร (2558). *สรุปแนวคิดสัญวิทยาและการสร้างความหมาย*. สืบค้น 10 พฤศจิกายน 2562, จาก <http://johnnopadon.blogspot.com/2014/02/semiology-and-signification.html>
- นฤพนธ์ คิ้วงวิเศษ (2558). *เกี่ยวข้องกับวิพากษ์มานุษยวิทยากระแสหลัก*. สืบค้น 10 พฤศจิกายน 2562, จาก <https://www.sac.or.th/databases/anthropology-concepts/articles/index>
- เอกธิดา เสริมทอง. (2553). *เจตคติของผู้ชมสตรีต่อการนำเสนอภาพลักษณ์สตรีในรายการ* *ข่าวและรายการละครทางโทรทัศน์*. วารสารศรีปทุมปริทัศน์ ฉบับมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์, 10 (1), 27. http://sripatum-review.spu.ac.th/doc/51_14-09-2018_16-55-13.pdf